

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Smetnje i blokada frekvencije 121.5
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	02.09.2015. godine, 19:18 - 19:50, BHACC
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja naveo je sledeće:</p> <p>“19:18 počele smetnje na 121.5 prijemnik Jahorina 19:23 uporedo sa Jahorinom smetnja na prijemniku Plejin vrh 19:35 smetnje i na prijemniku Kozara, na sva tri prijemnika istovremeno Smetnja, neprekidan šum je trajao do 19:50. 121.5 je bila u potpunosti blokirana 15 minuta.”</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1.BHANSА je u skladu sa svojim internim procedurama sprovela istragu ovog događaja.</p> <p>Obavljen je intervju sa predstavnikom OZZT ATCU I Odsjeka za komunikacije i radar, kao i uvid u svesku zapažanja SMC tehničara i evidenciju zapažanja Šefova smjena, a sve u cilju određivanja uticaja ovog događaja na samo pružanje usluga u vazdušnom saobraćaju.</p> <p>Analizom OZZT BHACC/ATCU I, Odsjeka za komunikacije i radar, može se zaključiti da izvor prijavljenih smetnji nije unutar našeg sistema, odnosno da su smetnje prouzrokovane od strane eksternog izvora. U skladu sa "Planom mjera i postupaka u slučaju otkaza uređaja i sistema CNS.DOC.001" propisane su mjere i postupci koje trebaju sprovesti zaposlenici Odjeljenja za vazduhoplovnu tehniku prilikom otkaza uređaja i sistema ili njihovih dijelova, kao i drugih vanrednih okolnosti. U dijelu 6.1.4 ovog dokumenta su propisane mjere u slučajevima ometanja komunikacije zemlja vazduh, te u tački 4. stoji da ukoliko je uzrok ometanja spoljni, smetnja se prijavljuje Regulativnoj agenciji za komunikacije (RAK), popunjavanjem podataka u obrazac "Prijava smetnji u radio spektru".</p> <p>Strucno osoblje Odsjeka za komunikacije i radar je u više navrata prijavljivalo smetnje RAK-u, te su upoznati sa načinom na koji oni vrše istragu sa ciljem otkrivanja izvora smetnji. Prema do sada dostupnim informacijama, može se pretpostaviti da se izvor smetnji može otkriti samo u slučaju da RAK onog momenta dok traju smetnje pristupi mjerenju, odnosno određivanju izvora smetnji i da ekspeditivno mogu reagovati samo u toku radnog vremena od 08:00 do 16:00.</p> <p>Operativnim procedurama i instrukcijama za rad u COKL (BHACC) u poglavlju 9 Contingency procedure propisani su postupci za Šefa smjene/SUP, kao i Izvršnog kontrolora letenja u slučajevima ometanja rada na frekvencijama.</p> <p>Uvidom u evidenciju zapažanja Šefova smjena, može se konstatovati da od predmetnog događaja nema registrovanih smetnji na operativnim frekvencijama.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>E3 prema ESARR-u 2</p> <p>Ovaj događaj nije imao uticaj na bezbjedno pružanje ATM usluga. Dešava se povremeno.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>Potrebno je da BHANSA/BHACC/ATCU I:</p> <ul style="list-style-type: none"> -unaprijedi saradnju sa Regulatornom agencijom za komunikacije u cilju osiguravanja kontinuiranog monitorisanja radnih frekvencija operativnih jedinica BHANSA-e; -unaprijedi saradnju sa Regulatornom agencijom za komunikacije u cilju osiguavanja pravovremenih radnji nakon prijava smetnji u radio-spektru od strane BHANSA-e.
Prijedlog drugih mjera:	Ne
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić, 04.12.2015. godine
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović, 04.12.2015. godine